

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-457/17

**Heiko Jonny Maniero
proti
Studienstiftung des deutschen Volkes eV**

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo)]

„Řízení o předběžné otázce – Rovné zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ – Směrnice 2000/43/ES – Článek 3 odst. 1 písm. g) – Působnost – Pojem ‚vzdělání‘ – Udělování soukromou nadací stipendií určených k podpoře výzkumných nebo studijních projektů v zahraničí – Článek 2 odst. 2 písm. b) – Nepřímá diskriminace – Udělování těchto stipendií podmíněné předchozím složením první státní zkoušky z práva v Německu (*Erste Juristische Staatsprüfung*)“

Shrnutí – rozsudek Soudního (prvního senátu) ze dne 15. listopadu 2018

1. *Právo Evropské unie – Zásady – Rovné zacházení – Rovné zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ – Směrnice 2000/43 – Působnost – Pojem ‚vzdělávání‘ – Udělování soukromou nadací stipendií určených k podpoře výzkumných nebo studijních projektů v zahraničí – Zahrnutí – Podmínka – Dostatečně úzká souvislost mezi poskytnutými finančními dávkami a účastí na těchto výzkumných nebo studijních projektech, které samy o sobě spadají pod pojem ‚vzdělání‘*

[*Směrnice Rady 2000/43, čl. 3 odst. 1 písm. g)*]

2. *Právo Evropské unie – Zásady – Rovné zacházení – Rovné zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ – Směrnice 2000/43 – Vnitrostátní opatření, které představuje nepřímou diskriminaci – Výraz ‚znevýhodnění‘ – Udělování soukromou nadací stipendií určených k podpoře výzkumných nebo studijních projektů v zahraničí výhradně uchazečům, kteří v tomto členském státě úspěšně složili zkoušku z práva – Neexistence diskriminace*

[*Směrnice Rady 2000/43, čl. 2 odst. 2 písm. b)*]

1. Článek 3 odst. 1 písm. g) směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, musí být vykládán v tom smyslu, že se pojem „vzdělání“ ve smyslu tohoto ustanovení vztahuje na stipendia udělovaná soukromou nadací a určená k podpoře výzkumných nebo studijních projektů v zahraničí, pokud existuje dostatečně úzká souvislost mezi poskytnutými finančními dávkami a účastí na těchto výzkumných nebo studijních projektech, které samy o sobě spadají pod pojem „vzdělání“. Tak tomu je zejména tehdy, jestliže jsou tyto finanční dávky spojené s účastí potenciálních uchazečů na takovém výzkumném nebo studijním projektu, jejich cílem je zcela nebo zčásti odstranit možné finanční překážky této účasti a umožňují dosažení tohoto cíle.

Nejdříve je třeba poznamenat, jak uvedla generální advokátka v bodech 22 a 23 svého stanoviska, že „pojmem ‚vzdělání‘ se v obvyklém smyslu v běžném jazyce rozumí jednání nebo proces, během nichž jsou předávány nebo nabývány zejména informace, vědomosti, znalosti, postoje, hodnoty, dovednosti, schopnosti nebo chování“.

Jak přitom uvedla generální advokátka v bodech 32 a 34 svého stanoviska, teleologický výklad pojmu „vzdělání“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. g) směrnice 2000/43 vyžaduje zaprvé, aby přístup ke vzdělání byl považován za jeden ze základních aspektů tohoto pojmu, jelikož by se nemohlo jednat o vzdělání, kdyby neexistovala možnost přístupu k němu, a tudíž by nemohlo být dosaženo cíle této směrnice, kterým je boj proti diskriminaci v oblasti vzdělání, kdyby byla povolena diskriminace ve fázi přístupu ke vzdělání.

Zadruhé náklady spojené s účastí na výzkumném projektu nebo vzdělávacím programu musí být považovány za součást prvků tvořících přístup ke vzdělání, které jsou tedy zahrnuty do pojmu „vzdělání“, neboť dostupnost finančních zdrojů nezbytných k takové účasti může podmínit přístup k uvedenému projektu nebo programu.

(viz body 31, 37, 38, 44, výrok 1)

2. Článek 2 odst. 2 písm. b) směrnice 2000/43 musí být vykládán v tom smyslu, že skutečnost, že soukromá nadace usazená v členském státě vyhradí udělování stipendií určených k podpoře právních výzkumných nebo studijních projektů v zahraničí uchazečům, kteří v tomto členském státě úspěšně složili takovou zkoušku z práva, jako je zkouška, o kterou se jedná ve věci v původním řízení, není nepřímou diskriminací na základě rasy nebo etnického původu ve smyslu tohoto ustanovení.

Tento článek stanoví, že nepřímou diskriminací se rozumí případ, kdy by v důsledku navenek neutrálního předpisu, kritéria nebo zvyklosti byla znevýhodněna osoba určité rasy nebo etnického původu v porovnání s jinými osobami, ledaže uvedený předpis, kritérium nebo zvyklost je objektivně odůvodněn legitimním cílem a ledaže prostředky k dosažení tohoto cíle jsou přiměřené a nezbytné.

Výraz „znevýhodnění“ ve smyslu tohoto ustanovení musí být chápán tak, že znamená, že z důvodu dotčeného předpisu, kritéria nebo zvyklosti jsou specificky znevýhodněny osoby určité rasy nebo etnického původu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 16. července 2015, *ČEZ Razpredelenie Bulgaria*, C-83/14, EU:C:2015:480, bod 100, a ze dne 6. dubna 2017, *Jyske Finans*, C-668/15, EU:C:2017:278, bod 27).

(viz body 46, 47, 52, výrok 2)